

PM 2017:241 RI (Dnr 135-1504/2017)

Förslag till beslut om inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat

Remiss från Järfälla kommun

Remisstid den 10 november 2017

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Sedan tidigare är större delen av Stockholms, Sundbybergs och Solnas obebyggda ytor kring Igelbäcken skyddade som natur- eller kulturresevat, liksom övriga delar av Järvakilen söder om Stäketvägen. Samtidigt pågår stora stadsbyggnadsprojekt, som Barkarbystaden och tunnelbaneutbyggnaden, som också påverkar hur avgränsning och föreskrifter har utformats i förslaget.

Norra Igelbäckens naturreservat föreslås att utgöras av framför allt de delar av före detta Barkarby flygfält som inte kommer att beröras av Barkarbystaden och därmed ligga i direkt anslutning till Hansta naturreservat och Igelbäckens kulturresevat i Stockholms stad.

Järfälla kommun äger all mark som kommer att ingå i naturreservatet.

Tekniska nämnden i Järfälla kommun har skickat en remiss om förslag till beslut om inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat.

Remissen finns att läsa på [Järfälla kommuns hemsida](#), beslutspunkt 6.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret ser positivt på att den sista biten i skyddet av Igelbäckens lopp kommer på plats och anför vidare att det vore en fördel om formuleringarna kring syftet med Norra Igelbäckens naturreservat i Järfälla överensstämde med Igelbäckens kulturresevat.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget.

Miljöförvaltningen anser att det är mycket positivt att Järfälla kommun nu föreslår ett långsiktigt skydd av den sista ingående delen av Järvakilen.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar att denna smala del av Järvakilen och Igelbäckens dalgång får ytterligare skydd.

Trafikkontoret anser att det är mycket positivt att Järfälla kommun nu föreslår ett långsiktigt skydd av den sista ingående delen av Järvakilen.

Mina synpunkter

Utveckling kring Järvafältet är ett av de största stadsbyggnadsprojekten i Sverige och i Barkarbystaden och Kista utvecklas många nya bostäder och många nya arbetsplatser. Det är glädjande att Järfälla nu skyddar den sista biten i Igelbäckens lopp. Reservatet kommer vara en tillgång för hela Järvaområdet. Igelbäckens kulturreservat är ett av Stockholms största reservat och ska ”utvecklas till ett aktivitetsfält för de många människor som bor i närområdet, och andra stockholmare, för rekreation, friluftsliv och kulturell upplevelse, naturupplevelser, pedagogik, spontanidrott och socialt umgänge”. I reservatet är det inte förbjudet med nya vägar, byggnader och anläggningar, utan anläggning och utveckling av olika stråk, leder och målpunkter som kan skapa tillgänglighet och bidra till rekreativsmöjligheter kan få komma till efter tillstånd från kommunen. Stockholm ser dock gärna att reservatsföreskrifterna kunde överensstämma med gällande föreskrifter för Igelbäckens kulturreservat.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Remissen besvaras med hänvisning till vad som anförs i promemorian.
2. Paragrafen justeras omedelbart.

Stockholm den 1 november 2017

KARIN WANNGÅRD

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarråden Joakim Larsson och Cecilia Brinck (båda M) och Lotta Edholm (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Föredragande borgarrådets förslag till beslut bifalles delvis.
2. Därutöver anfördes följande som svar på remissen från Järfälla kommun angående Igelbäckens naturreservat.

Igelbäcken har en särskild status i regionen och området är nödvändigt för att säkra Järvakilens funktion för djur och natur. Området har redan idag ett tydligt skydd, men ett naturreservatbildande skulle vara positivt på sikt. Men vi ser också riskerna med att påbörja bildandet innan utbyggnaden av tunnelbanan till Barkarby är färdigställd. Denna typ av infrastruktur är så komplicerad att man bör minimera riskerna vad gäller att försena eller

fördyra utbyggnaden. Vi menar att saker bör ske i rätt ordning: färdigställ utbyggnaden av tunnelbanan först och påbörja bildandet av naturreservatet sedan.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Joakim Larsson, Cecilia Brinck, Johanna Sjö, Jonas Nilsson och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Erik Slottnér (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Remissammanställning

Ärendet

Järfälla kommun har utarbetat ett förslag till beslut om bildande av naturreservatet.

De delar av ett naturreservatsbeslut som får rättsverkan är avgränsning, syfte och föreskrifter. Dessutom ska en skötselplan fastställas av Järfällas kommunfullmäktige vid inrättandet av reservatet.

Vid området öster om Barkarbystaden mellan Igelbäckens kulturresevat, Västra Järvafältets, Östra Järvafältets och Hansta naturreservat föreslås Norra Igelbäckens naturreservat bildas. Området omfattar cirka 44,1 hektar mark och en cirka 900 meter lång sträcka längs med Igelbäcken i Järfälla kommun.

Syftet med inrättandet av naturreservatet är att säkra de värdefulla livsmiljöerna i och omkring Igelbäcken samt att de typiska växt- och djursamhällen som är karaktäristiska för dessa livsmiljöer ska ha ett gynnsamt tillstånd. Syftet är vidare att skydda Igelbäckens flöden och höga vattenkvalitet, att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och att säkra en viktig del i ett utpekat svagt samband i den gröna kil som området är en del av.

Föreskrifterna har utformats så att de möjliggör att Igelbäckens behov av rent vatten tillgodoses, att Barkarbystadens behov av dagvatten säkras, att rekreationsmöjligheter mellan Barkarbystaden och Igelbäcken uppmuntras och tillåts utvecklas.

För boende i närområdet kommer naturreservatet att kunna bli ett värdefullt område för rörligt friluftsliv och för möten. Förslaget möjliggör anläggning och utveckling av olika stråk, leder och målpunkter som kan skapa tillgänglighet och bidra till rekreationsmöjligheter och till en tydligare kanalisering av områdets nyttjande. Naturreservatet ska samordnas som en del av det större sammanhängande natur- och kulturmiljöområde som utgörs av övriga reservat på Järvafältet.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden och trafiknämnden.

Exploateringskontoret, miljöförvaltningen, stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret har inkommit med kontorsyttranden.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 12 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Igelbäckens kulturresevat i Stockholms stad, där den östra delen av området mellan Barkarbystaden och Akalla ingår, har bland annat som syfte att området ska ”utvecklas till ett aktivitetsfält för de många människor som bor i närområdet, och andra stockholmare, för rekreation, friluftsliv och kulturell upplevelse, naturupplevelser, pedagogik, spontanidrott och socialt umgänge”. I Igelbäckens kulturresevat är det inte heller förbjudet med nya vägar, byggnader och anläggningar, utan sådana kan få komma till efter tillstånd från kommunen.

Stadsledningskontoret anför att det vore en fördel om formuleringarna kring syftet med Norra Igelbäckens naturreservat i Järfälla överensstämde med Igelbäckens kulturresevat i ovanstående avseende.

Stadsledningskontoret ser positivt på att den sista biten i skyddet av Igelbäckens lopp kommer på plats.

Stadsledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen som svar på remissen ”Förslag till beslut om inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat i Järfälla kommun” beslutar i enlighet med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Exploateringskontoret

Exploateringskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Exploateringskontoret ser positivt på förslaget om inrättande av Norra Igelbäckens naturreservat i Järfälla kommun. Förslaget skapar tydliga riktlinjer för att bevara och förstärka Järva friluftsområde.

Staden markanvisade ett nytt friluftsbad på Järvafältet vid Eggeby gård i september 2017, kontoret bedömer inte att markanvisningen hindras av det nyplanerade naturreservatet.

Miljöförvaltningen

Miljöförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 24 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Övergripande synpunkter

Miljö- och hälsoskyddsnämnden anser att det är mycket positivt att Järfälla kommun nu föreslår ett långsiktigt skydd av den sista ingående delen av Järvakilen. Naturreservatet kommer inte bara att vara en resurs för kommande nya invånare på Barkarbyfältet och närboende i till exempel Hjulsta och Akalla, utan även bidra till att natur- och kulturresevat i Stockholms stad får en ökad tillgänglighet och större attraktionskraft.

Reservatsföreskrifter

Förvaltningen noterar att förslaget till beslut saknar föreskrifter som förbjuder åtgärder utan kommunens tillstånd. Istället är alla angivna åtgärder dispenspliktiga. För att kunna bevilja dispens krävs synnerliga skäl och dispensgivning ska därför vara relativt restriktiv.

Förvaltningen anser att det kan vara lämpligt att inför även tillståndsföreskrifter för mindre omfattande åtgärder som kan vara lämpliga att bevilja i det enskilda fallet, efter prövning av kommunen.

Igelbäcken och Djupanbäcken

Förvaltningen ser mycket positivt på de åtgärder som är planerade för själva bäcken. Genom att ta bort kulverteringen och återskapa en mer naturlig bäckfåra kommer Igelbäckens vattenkvalitet att förbättras, vilket är av stor vikt för hela bäcken nedströms.

Stadsbyggnadskontoret

Stadsbyggnadskontorets tjänsteutlåtande daterat den 23 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsbyggnadskontoret välkomnar att denna smala del av Järvakilen och Igelbäckens dalgång får ytterligare skydd. Kontoret anser dock att det är viktigt att en attraktiv och trygg koppling mellan Barkarbystaden och Akalla kan skapas. För den biologiska mångfalden är Järvakilen framförallt viktig för eklevande arter, barrskogsarter, våtmarksarter och arter knutna till det öppna landskapet. Kontoret bedömer att livsmiljöer och spridningszoner för dessa arter kan stärkas på det f.d. flygfältet, samtidigt som ett välskött befolkat samband med populära funktioner längs ett attraktivt gång- och cykelstråk mellan stadsdelarna utvecklas.

Igelbäckens kulturresevat i Stockholms stad, vari den östra delen av området mellan Barkarbystaden och Akalla ingår, har som syfte bland annat att området ska ”utvecklas till ett aktivitetsfält för de många människor som bor i närområdet, och andra stockholmare, för rekreation, friluftsliv och kulturell upplevelse, naturupplevelser, pedagogik, spontanidrott och socialt umgänge”. I Igelbäckens kulturresevat är det inte heller förbudet med nya vägar, byggnader och anläggningar, utan sådana kan få komma till efter tillstånd från kommunen. För att undvika en diskussion om sådana anordningar i de delar av resevatet som har de mest känsliga natur- och kulturvärdena kan en zonering av resevatet göras, på karta eller genom en formulering i syftet med resevatet.

Trafikkontoret

Trafikkontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2017 har i huvudsak följande lydelse.

Trafiknämnden anser att det är mycket positivt att Järfälla kommun nu föreslår ett långsiktigt skydd av den sista ingående delen av Järvakilen. Naturresevatet kommer inte bara att vara en resurs för kommande nya invånare på Barkarbyfältet och närboende i till exempel Hjulsta och Akalla, utan även bidra till att natur- och kulturresevaten i Stockholms stad får en ökad tillgänglighet och större attraktionskraft i sammanhållna frilufts- och rekreations-områden. I dialog med Järfälla kommun ges möjlighet till viss samordning i planeringen som bidrar till variation och mångfald för friluftsliv och rekreation.

Reservatsföreskrifter

Förvaltningen noterar att förslaget till beslut saknar föreskrifter som förbjuder åtgärder utan kommunens tillstånd. Istället är alla angivna åtgärder dispenspliktiga. För att kunna bevilja dispens krävs synnerliga skäl och dispensgivning ska därför vara relativt restriktiv. Förvaltningen anser att det kan vara lämpligt att införa även tillståndsföreskrifter för mindre omfattande åtgärder som kan vara lämpliga att bevilja i det enskilda fallet, efter prövning av kommunen.